

การค้าชายแดน เมียนมา-จีน

โดย กริช อึ้งวิฑูรสถิตย์

โพสต์ทูเดย์

มีผู้ใหญ่ท่านหนึ่งส่งไลน์เข้ามาทักผม ท่านบอกว่ามีผู้ใหญ่อีกท่านหนึ่งต้องการอยากทราบถึงการค้าชายแดนระหว่างประเทศเมียนมา-ประเทศจีนที่ด่านเมืองมูเจ-เมืองยู่หลี่ผมเห็นว่าน่าจะเป็นประโยชน์มากน่าจะเผยแพร่ให้คนทั่วไปได้รับรูบ้าง

อย่างน้อยให้เป็นข้อเปรียบเทียบกับชายแดนไทย-เมียนมา เพราะด่านนี้เป็นด่านสำคัญที่เป็นคู่แข่งกับด่านประเทศเมียนมา-ประเทศไทย ผมจึงขออนุญาตท่านนำมาเขียนในคอลัมน์นี้ ท่านก็อนุญาตครับ

อันที่จริงด่านชายแดนระหว่างประเทศเมียนมากับประเทศจีนนั้น เท่าที่ผมทราบมีมากถึง 13 ด่านด้วยกัน แต่ที่เป็นด่านหลักๆที่มีบันทึกมูลค่าการค้าของประเทศเมียนมา มีอยู่ 5 ด่านด้วยกัน คือ ด่านมูเจ ด่านอเวเจ ด่านฉินชเวฮอลล์ ด่านกัมไปตี และด่านเมืองลา (เชียงตุง)

ทั้ง 5 ด่านนี้มีการค้าทั้งถูกต้องตามกฎหมาย และด่านใต้ดิน ที่ผมคุ้นเคยก็มี 2 ด่านคือด่านมูเจ และด่านเมืองลา อยากจะนำมาเล่าให้ฟังคร่าวๆ เพื่อให้เห็นภาพนะครับ

ด่านแรกที่จะนำมาเล่า คือ ด่านเมืองลาซึ่งฝั่งตรงข้ามเป็นเมืองท่าล่อเขตปกครองตนเองสิบสองปันนา ประเทศจีนซึ่งถ้าจะเดินทางไปจากสิบสองปันนาเริ่มต้นจากเมืองจิ่งหงหรือเมืองเชียงรุ่งก็ต้องตรงไปทางเมืองกำซ่าและเมืองไฮ

จากนั้นจึงต่อไปทางทิศตะวันตก ไปอีกประมาณ 150 กิโลเมตร ก็จะเข้าสู่เมืองท่าล่อ ซึ่งเมืองนี้จะมีตลาดค้าส่งของจากจีน มีทั้งเครื่องอุปโภค-บริโภคและเครื่องจักรกลการเกษตร

นอกจากนี้ก็ยังมีส่วนสินค้าก่อสร้างและฮาร์ดแวร์ ส่วนสินค้าที่ไปจากเมียนมาก็มีสินค้าที่มาจากไทยโดยผ่านทางด่านแม่สายและด่านเชียงแสนสินค้าไทยโดยส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าประเภทอาหาร เครื่องดื่ม และสินค้าอุปโภคอื่น ๆ ที่คนจีนนิยมใช้อยู่บ้าง

ส่วนมากปลายทางอยู่ที่ตลาดหนองเม้าเมืองจิ่งหง ส่วนสินค้าจากเมียนมาก็จะเป็นสินค้าการเกษตรพื้นฐานเช่น ข้าวสาร เมล็ดงา ข้าวโพด ใบชาแห้ง แร่ต่าง ๆ เป็นต้น

อีกด่านหนึ่งที่เป็นอีกช่องทางที่นักลักลอบค้าในตลาดมืดชื่นชอบกันมาก คือ ด่านหลักชายแดน 240 คนจีนจะเรียกชื่อด่านเป็นตัวเลขสองสี่ศูนย์ (เอ่อสี่หลิง) การเดินทางไปที่นี่ คือต้องไปจากเชียงรุ่งหรือจิ่งหง แล้วขับรถไปทางท่าซ้า แล้งลงไปอีกประมาณ 70 กิโลเมตรก็จะถึงเมืองต้าหม่งหลง

จากเมืองนี้จะเริ่มต้นปีนเขาขึ้นไป ทางจะแคบมาก ๆ ขึ้นไปสักครึ่งชั่วโมงก็จะถึงเขตชายแดน ที่นี่ไม่เป็นเมือง แต่จะเป็นหมู่บ้านเล็กๆโดยมีทหารชายแดนตั้งป้อมรักษาการอยู่ที่นั่น ผังตรงข้ามคือหมู่บ้านเมืองม้า (ชื่อนี้คนไทยใหญ่ใช้เรียกกัน)

ส่วนคนจีนเรียกว่าเมืองฮุ้น (ปัจจุบันนี้มีบ่อนคาสีโนอยู่ 7 บ่อน) ซึ่งเป็นหมู่บ้านเล็กๆเหมือนกันนักลักลอบค้าของหนีภาษีเขาจะนิยมนำเข้าทางนี้กันมากเพราะด่านภาษีจะมีอยู่ที่ตีนเขา ก่อนจะขึ้นเขาเท่านั้นเวลาด่านปล่อยหรือเขาใจปล่อยยให้ค้าก็จะขนสินค้ากันสนุกสนาน

สินค้าที่นิยมกันคือสินค้าไทยที่มาจากแม่สายกับเชียงแสนมากที่สุด บางครั้งถ้ามีการเข้มงวด พ่อค้าแม่ค้าก็จะโยกไปค้าที่ท่าล่อ-เมืองลา

ส่วนที่ชายแดนมู่เจ-ยู่หลี่ ก็จะมีหลายด่านหลายประตู ถ้ามาจากประเทศจีน จะเข้าทางเมืองคุนหมิง แล้วเดินทางขึ้นเหนือไปทางเมืองเปาซาน ต่อก็ยังเมืองหมางซือ ซึ่งก็จะเข้าสู่เขตปกครองตนเองเต๋อหงโจว แล้วจึงเข้าสู่ชายแดนจีน-เมียนมาที่เมืองยู่หลี่

ปัจจุบันนี้เมืองยู่หลี่เป็นเมืองชายแดนที่ใหญ่มาก ๆ มีด่านอยู่สามด่านด้วยกันตรงกลางเป็นด่านคนทั่วไปข้าม โดยใช้เอกสารที่ถูกต้องตามกฎหมายส่วนชายจะเป็นด่านรถยนต์เล็กทั่วไปข้ามและด่านขวาก็เป็นรถบรรทุกสินค้าข้าม

ถ้าเราเดินทางไปดูทางด้านขวาก็เห็นลานจอดรถบรรทุกใหญ่มากมีรถบรรทุกจอดเต็มไปหมดสินค้าก็คล้าย ๆ กันเพียงแต่ที่นี้จะเป็นด่านที่ถูกต้องตามกฎหมายดังนั้นการลักลอบค้าจะไม่ค่อยเห็นมากนักหรืออาจจะมียากผมก็มีอาจทราบได้

ตามความเห็นผม ผมเชื่อว่าไม่น่าจะต้องลักลอบ เพราะประเทศจีนกับประเทศเมียนมามีการลงนามสัญญา FTA กันไว้แล้วว่า หากสินค้ามีมูลค่าไม่มาก สามารถอนุโลมให้ขนข้ามไป-มาได้ เพื่ออนุเคราะห์ให้ชาวบ้านได้ทำมาหากินกันได้นั่นเอง จากด่านยู่หลี่ไปทางทิศเหนือและทิศใต้ ผมเคยไปดูมาหมดแล้ว แต่นานมากแล้ว สักประมาณ 5-6 ปีเห็นจะได้ เลยจำชื่อเมืองไม่ได้ทั้งสามสี่แห่ง ทุกแห่งก็จะมีการค้าต่อกันเช่นกันครับ

ข้ามมาทางฝั่งประเทศเมียนมา ฝั่งตรงข้ามของเมืองยู่หลี่ คือหมู่บ้านเล็ก ๆ ก่อนจะถึงเมืองมู่เจ ชาวบ้านที่นี้เขาก็อาศัยการค้าสินค้าเกษตรให้คนจีนนี้แหละครับ ในรัศมี 50 กิโลเมตรของอาณาบริเวณนี้

ชาวเมียนมาจะพูดภาษาจีนยูนนานได้ดีมากส่วนใหญ่จะมีเชื้อสายจีนยูนนานหรือไม่ก็เชื้อสายจีนโกก้างเป็นส่วนใหญ่ดังนั้นอุปสรรคทางด้านภาษาจึงไม่มีเลยสักเข้ามาประมาณไม่ถึงร้อยกิโลเมตรก็จะเป็นเมืองลาฮิว ซึ่งเป็นเมืองหลวงของรัฐฉานตอนบน

การค้าที่นี้จะคึกคักมาก เพราะได้อานิสงจากชายแดนนี้แหละครับ จากเมืองลาซิวก็จะเข้ามาที่เมืองหนองโไซ เมืองสีบ้อ เมืองเม่เมียว หรือปิ่นอู่หลิน แล้วจึงเข้าสู่เมืองมณฑะเลย์ครับ

ปัจจุบันนี้การค้าชายแดนเมียนมา-จีนหลัง COVID-19 ระบาดหนัก ซึ่งทำให้มูลค่าการค้าระหว่างจีน-เมียนมา ลดลงไปเยอะมาก แต่อย่างไรก็ตาม หากการก่อสร้างรถไฟความเร็วสูงของโครงการ One Belt One Road แล้วเสร็จเส้นทางนี้จะเป็นเส้นทางที่ทางรถไฟวิ่งผ่านอยู่แล้วความเจริญคงจะรุढ़หน้ากว่าที่อื่น ๆ แน่หนอครับ

เท่าที่ผมทราบมา คือปัจจุบันนี้การวางต่อม่อทางรถไฟความเร็วสูงได้วางลึกเข้ามาเลยลาซิวมาไกลมาก แล้วครับช่วงนี้เจ้าวายร้ายอาละวาดหนักผมเลยอดไม่ได้เข้าไปเมียนมานานพอควรเลยไม่ได้มีโอกาสเดินทางไปดู

เอาไว้เจ้าวายร้าย COVID-19 มันจากไปแล้วผมอาฆาตไว้แล้วว่าจะต้องเดินทางไปลาซิวอีกครั้งแน่นอนครับ ส่วนด้านอื่นๆนอกเหนือจากที่กล่าวมา

ไว้โอกาสหน้าก็จะมาเขียนให้อ่านเล่นนะครับ